

НАРОДНО ЧИТАЛИЩЕ
„РАЗВИТИЕ – ПЕНЧО ДАМЯНОВ – 2017”
с. Копчелии, общ. Габрово

ГОДИШЕН ОТЧЕТ

ЗА ДЕЙНОСТТА

за 2022 г.

НЧ „Развитие – Пенчо Дамянов – 2017” е създадено с основна цел – да се запази жив изворът на българския дух и култура, да се поддържат живи българските традиции, дори и в малките селски отдалечени населени места. Читалището е мястото, в което малките българчета научават от своите баби и дядовци за бита, културата, прекрасните песни и танци, живите български шевици. Това е мястото, където пламва и завинаги остава в сърцата им огънчето на българщината.

Жителите на село Копчелии от край време са търсили пътя към знанието. Първото училище в село Копчелии е било килийно. То е открито заедно с църквата през 1835 година. Занятията са се водели в килия към църквата, като учениците са се учили и на занаят. През 1870 година е открито светско училище със самостоятелна сграда, в последствие пострадала от земетресение. Събират се пари за ново училище. Цялото село се включва с труд и материали в строежа. Главен учител е бил Пенчо Дамянов.

По инициатива на учителя Пенчо Дамянов на 26 ноември 1906г. в село Копчелии е основано читалище „Развитие” поради „необходимост от просвета и средства за постигане тая необходимост и след усвояване на идеята, че в основата на всяко добро дело лежи принципа на сдружаването”

НЧ „Развитие – Пенчо Дамянов – 2017” неизменно пази и следва завещаните традиции, но и се стреми да отговори на предизвикателствата на динамично развиващото се съвремие.

Отчетният период обхваща периода януари - декември 2022 година. Това беше време, в което успяхме да обединим хора с различен социален статус, възраст, различни убеждения и идеи, да работят заедно, за да утвърдим НЧ „Развитие – Пенчо Дамянов – 2017” като естествен център за социална подкрепа, културно - просветна и творческо - развлекателна дейност на село. То е отворено

за всички, седем дни в седмицата. Стремим се да направим всичко възможно, за да изградим позиции и да съхраним традициите, защото освен хранилище на местни бит и култура, читалището е и организация, която се развива, отчитайки приоритетите на днешния ден.

Особено внимание отделяме на следните области:

- Създаване на защитена среда за деца, повишаване на грамотността и учене през целия живот;
- Работа с деца и младежи;
- Социална подкрепа и изваждане от социалната изолация на възрастни хора и хора в неравностойно положение и тяхната социална интеграция;
- Културен туризъм;
- Доброволчество.

Категорично, обаче, ролята на Читалището, целите, които то си поставя, и дейностите, които изпълнява за тяхното постигане, не могат да бъдат поставяни в рамка. Ето защо Читалището е адаптивна и динамична структура, отворена към предизвикателствата на нашето съвремие и ориентирана към задоволяване на очакванията и потребностите на обществото от нови и разнообразни културни, образователни и развлекателни продукти, от предоставянето на информационни и социални услуги.

През 2022г. читалището осъществяваше своята дейност в съответствие със своите програмни цели и изпълнение на основните задачи, но предвид пандемичната обстановка насочи всички ресурси и усилия в посока социални дейности и подпомагане на хора в нужда:

- Осъществяване на културно – просветната дейност на читалището сред общността;
- Обогаляване и обновяване материалната база, носии и озвучителна техника, чрез кандидатстване в проекти, отпускани от МК, както и участия в програми отпускани от Агенция по заетостта;
- С цел развитие на професионални умения и получаване на актуална информация да се участва в семинари и обучения;
- Тясно взаимодействие на читалището с Българската православна църква, съвместно отбелязване на църковните празници, съгласно църковния календар;
- Разширяване на фонда на библиотеката
- Осигуряване на достъп до информация
- Социална дейност.

От създаването на Читалището започнахме набирането на книги за създаване на библиотека. Нейният фонд вече надхвърля 2885 библиотечни единици. В отговор на социалната дейност, която поради създамата се епидемична

обстановка, беше приоритетна през 2022г., хората ни се отблагодаряваха, като даряваха книги за Читалището.

Част от тях са уникални – ръкописи и старопечатни издания. Библиотеката е съвременен информационен център, полезен партньор и ефективен участник в процесите на информираност на местните хора.

За правилното съхранение, за цялостното обработване и поддържане на библиотечния фонд, стриктно следи читалищен библиотекар. В неговата работа са заложени дейности като съхраняване и обновяване на наличния фонд и организиране на разнообразни събития, посветени на книгата. Работата на библиотекаря е изцяло на доброволни начала.

През годините на своето съществуване, читалищата са се наложили като най-масовата и разпространена форма, призвана да задоволява културните потребности на населението. До днес те са пазители и разпространители на духа и културата на българския народ. В салона на читалището, отбелязахме някои от традиционни празници и лични поводи.

На 21.04.2022г. – Велики Четвъртък – беше организирана Работилничка за замесване, оформяне и печене на Великденски козунак.

На 26.10.2022г. - Димитровден – празникът на с.Копчелии, с финансовата подкрепа на членовете на Читалището, за жителите и гостите на селото, след тържествената литургия в местната църква, беше организирана традиционната обредна гощавка за здраве и благополучие. Беше раздадена пакетирана храна за вкъщи.

На 20.12.2022г. – традиционно беше организирана Дегустация на домашно приготвени пакетирани ястия, мезета, сладки и червено вино за отбелязване на Коледните празници. Изложението беше на открито на разположение на желаещите през целия ден.

Продължава традицията жителите на селото, мечтаещи за разходки из природата, да се събират на открито всяка сряда и събота сутрин на „по кафе“. Всеки споделя впечатленията си за местата, които е посетил и тези, които би желал да посети. Набелязани бяха и местностите, които организирано да бъдат посетени.

Клуб „Градинар“ – Продължиха срещите на открито всяка неделя сутрин „на по кафе“ за любителите на градинарството. По-вещите в занаята представители предават своя опит на тези, които имат желание да се занимават с тази дейност, обсъждат се теми по желание и се разменят луковици, коренчета, цветя и т.н.

За любителите на народното творчество и обичаи през лятото и на открито продължи своята дейност и клуб „Традиция“, с основна цел запазване и развитие на традиционните ценности на българския народ, съхранение на обичаите и традициите, както и създаване на нови традиции, породени от нуждите на местните общности. Брой участници към края на 2022г. – 7 лица.

Организирахме летни занимания за децата чрез създаване на така наречената „Лятна Академия на открито“ като се включиха доброволни сътрудници, а броят на децата в някои от дните надхвърляше 20 деца, както местни, така и дошли на гости за лятото при баба и дядо.

Организиране на дни за почистване и облагородяване на селото.

Участие в благотворителни акции в помощ на нуждаещи се – доброволци от НЧ „Развитие – Пенчо Дамянов – 2017” се включиха активно при разнасянето на храна и лекарства по домовете, което ги научи на състрадателност, взаимопомощ, съпричастност и дисциплина.

Организирахме „Работилница за натурални сапуни“ с демонстрация на варене на домашен сапун по стар традиционен начин. Участие взеха жители и гости на селото от всякакви възрасти.

В началото на месец декември 2021г. беше сключен **Договор LI159-152 / 2021г.** с Национален фонд „Култура” за реализиране на дейности, в областта на съхраняване на традиции, на стойност **11 758,00 лв.**

Проведохме 10 тематични работилници по народознание и творчество на различна тематика, свързана с българските празници и традиции и приготвяне на празнична трапеза – Великден, Гергьовден, Никулден, Бъдни вечер, Коледа, както и интересни рецепти за „зимнини“, за смеси за подправки, за специфични кулинарни традиции. Майки, татковци, дядовци, баби и внучета бяха заедно - бабите показваха на своите деца и внуци как се е приготвяла храната едно време, преди навлизането на новите технологии, забързаното ежедневие и готовата храна за вкъщи. Приготвянето на различни ястия беше съпроводено и с разкази за интересни истории от по-възрастните поколения и как те са посрещали различните празници. Младите пък от своя страна придружиха събитията с изпълнение на песни и танци, а дори и обсъждаха съвременните технологии като дадоха възможност за придобиване на уменията от страна на бабите и дядовците за работа и живот в новото информационно общество.

Три поколения, които споделят опит, работят и се забавляват заедно – това събуди нашия отдалечен селски регион.

И не само – дори ни поканиха да гостуваме и в други села и бяхме на гости на читалището в село Гарван и заедно реализирахме работилнички.

Бяхме на гости и на читалището в Златари.

Възрастните хора, особено в отдалечените села, са обречени на самота и социална изолация. Съвместните ни усилия направиха много празници и разнообразиха делниците на местните жители, но и привлякоха гости.

Считаме, че привлякохме много жители на селото и със сигурност открихме нови аудитории и нови участници.

Кулинарна работилничка - домашен козунак и зелена баница – представяне на традиционните начините и техники за приготвяне на домашен козунак и зелена баница (щирник). Поради големия интерес работилничката се проведе в два дни - на 22.04.2022г. и 23.04.2022г. Освен с приготвянето на храна, запознахме децата и техните родители с обичаите и традициите, свързани с този празник.

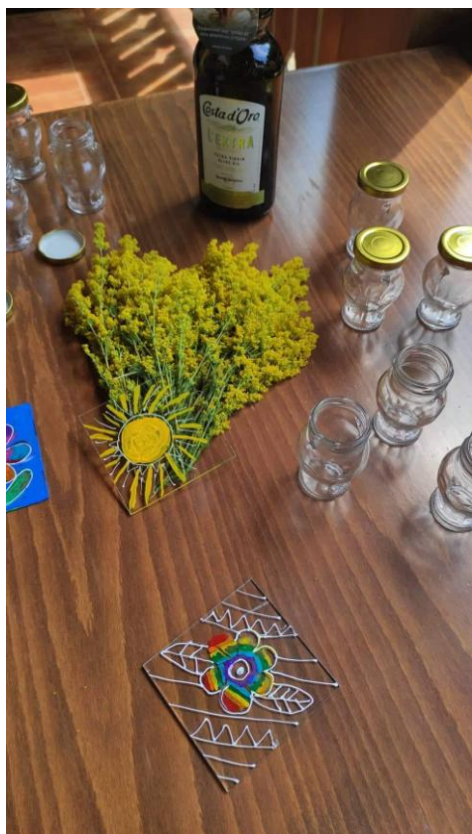

Работилничка по случай Гергьовден – представихме местни традиции и обичаи. Засадохме традиционните гергьовски китки, изработихме венци за празника и поговорихме за обичаите, свързани с Гергьовден в село Копчелии. Работилничката се проведе на **06.05.2022г.**

Работилничка "Занаяти" - посветена на възможностите за рисуване върху глинени чинийки - **05.07.2022г.**, с.Черневци;

Работилничка "Билки" - събрахме на билки и създадохме различни видове чай - **06.07.2022г.**;

Работилничка "Билкови извлеци" - приготвихме билков извлек в зехтин и различни видове билкови мехлеми - **07.07.2022г.**;

Работилничка "Занаяти и творчество" - рисунки върху стъкло - 12.07.2022г.

НЧ „РАЗВИТИЕ – ПЕНЧО ДАМЯНОВ – 2017”, с.Копчелии, общ.Габрово
chitaliste_kopchेलii@abv.bg

Работилничка "Занаяти и творчество" - рисунки върху глинени чинийки - 15.07.2022г.

Работилничка "Занаяти" - рисуване върху глинени чинийки - 27.07.2022г.

Работилничка за декупаж – 31.08.2022г. и Работилничка за изработване на творби от рециклирани материали на 31.08.2022г.

НЧ „РАЗВИТИЕ – ПЕНЧО ДАМЯНОВ – 2017”, с.Копчелии, общ.Габрово
chitaliste_kopchellii@abv.bg

Работилничка „Приготвяне на традиционни български подправки” – на **24.09.2022г.**, съвместно с резидентите (хора с различни зависимости) от Фондация „Общност в помощ на зависимите” - беше организиран поход и беше проведена работилничка за приготвяне на шарена сол.

Читалището е мястото, в което любителското художествено творчество е най-силно застъпено. Участието в различни състави, групи, формации, кръжоци и форми на обучение не дава степен на образование, но предоставя знания и умения, които са добра основа за желаещите да се занимават професионално с изкуство.

Към Читалището бяха създадени и успешно функционират школа по изкуствата (изобразително изкуство), занималня за деца, с изучаване на английски

***НЧ „РАЗВИТИЕ – ПЕНЧО ДАМЯНОВ – 2017”, с.Копчелии, общ.Габрово
chitaliste_kopchेलii@abv.bg***

език, Кулинарен клуб „Вкусни тайни – бабакеъринг”, Клуб „Млад турист, Клуб „Поезия”, Клуб „Градинар”.

На 01 май 2022г. участниците в Кулинарен клуб „Вкусни тайни – бабакеъринг” взеха участие в кулинарен събор „От нищо – нещо” в село Съботковци.

Отворени сме към разкриване на нови форми при наличие на интерес или по инициатива на местната общественост, ако има съответната възможност – финансова, материална, техническа, епидемиологична и т. н. Продължават усилията за осигуряване на по-добри условия за репетиционна дейност и обучение. Търсят се възможности за повишаване качеството на културния продукт, създаван в Читалището, и за неговата по-широка реализация.

Организационна дейност

Организационната дейност в читалището е насочена към създаване на възможности за работа на читалищните дейци и потребителите, както и откликване на новите потребности на българското общество. Работи се в посока създаване на условия за организационна структура и утвърждаване ценностите на гражданското общество. В тази връзка са реализирани следите дейности:

- Проведено е едно работно съвещание на читалищното настоятелство и е обсъдена възможността за развитие на доброволческите дейности;

Осигурен е постоянен достъп до интернет, компютър и телевизор в помещенията на читалището, предоставени на разположение на всички желаещи, седем дни в седмицата.

Материално – техническа база:

Читалището има сключен договор с Община Габрово за учредяване на безвъзмездно право на ползване върху недвижим имот – частна общинска собственост. „ТЪРНАВА БГ” ЕООД предостави временно за безвъзмездно ползване лаптоп – 1 брой, офис оборудване и мултифункционална машина – 1 брой.

Чрез участие в различни донорски програми и финансиране от общинския бюджет ще продължаваме да търсим начини за създаване на материално-техническата база и осигуряване на условия за работа и занимания.

Брой регистрирани читалищни членове – 52 лица.

Финансиране

За гореописаните дейности Читалището е изразходвало сумата от 15132.00 лв., сформирана както следва:

1. Основен източник на финансови средства за Читалището е субсидията от държавния бюджет. За 2022г. тя беше в размер на **3218.00лв.**
2. Членски внос – 52 члена x 3.00 лева = **156.00 лв.**
3. Дарения от физически и юридически лица – книги, материални активи, труд.
4. Сключен Договор LI159-152 / 2021г. с Национален фонд „Култура” на стойност **11 758,00 лв.**

Няма извършени разходи за хонорари по граждански договори. Всички работят на доброволни начала.

НЧ „РАЗВИТИЕ – ПЕНЧО ДАМЯНОВ – 2017”, с.Копчелии, общ.Габрово
chitaliste_kopchेलii@abv.bg

Организационната структура на читалището през годината бе както следва:
Общо читалищни членове – 52 души.

Настоятелство на читалището в състав:

Председател – Румяна Цонева и членове – Теодора Здравкова Христова –
Карапавлова, Станимир Стефанов Лазаров, секретар – Росен Радев

Проверителна комисия за контрол върху дейността в състав: Цветомира
Ненова, Славина Рачева, Нела Георгиева.

30.03.2023г.
с.Копчелии

Председател:
/Р.Цонева/